

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. I. Den 3 Januar 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Direktør Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.

Cancellieskriver og Assessorer i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

Efter de sidste, til den angaaende Qværgsygen anordnede bestandige Kommission i Kjøbenhavn, indløbne Beretninger, har Qværgsygen udbredet sig ei alene i Ostpreussen men ogsaa i Vestpreussen, hvorforsø det pommerste Krigs- og Domæne-Kammer i Stettin har anseet det fornødent at lade Grændsen spærre. Ogsaa har Sygen paa et Gods i Königsberg i Neumark, ei langt fra Berlin, yttret sig med saadan Hæstighed, at Øvrigheden der har besejlet Spærringen ved Kordons og Slagbomme, og tillige truffet andre Forholdsregler til at forebygge dens videre Udbredelse. I Hertugdømmet Mecklenborg har der ogsaa yttret sig en Syge blandt Hornkvæget i Egnen af Wahren saa heftigen, at i Wolrath-

ruhe

ruhe allerede 40 Øren, mange Kalve og nogle Køer ere døde; hvorfor ogsaa i denne Egn Forbindelse med andre Egne er standset. Kommissionen har derfor ved Cirkulærer til samtlige kongelige Toldbetjente i Hertugdømmene Schlesvig og Holsteen, af 30 Decbr. f. A., indfjærpet dem, indtil videre, paa det nøieste at iagttage de i Forord. af 5 Mai 1779 og især sammes 5 og 6 §§. forefrevne Forsigtighedsregler i Henseende til Sundhedsattesterne for de Skibe, som fra Elben, som ogsaa fra alle ved Østersøen liggende Havne, maatte ankomme i det dem betroede Tolddistrikt. I Besynderlighed ere de kongelige Toldbetjente ved Grændsetoldstederne i Hertugdømmet Holsteen blevne anviste til, ifølge den 1 §. af Forord. af 7 Marts 1776, alvorligen at paasee, at intet Hornqvæg, Faar, Sviin, Hunde eller andre levende Dyr (Heste undtagne), ligeledes ingen raae, saltede og tørrede Huder, Kalve-, Faare-, Lamme-, Ræves- og Harekind, usmeltet Talg, ferskt Drefjød, Horne, Koghaar, Hø og Halm, enten til Lands eller til Bands, bliver indført i Hertugdømmene fra Hertugdømmet Mecklenborg, indtil videre Foranstaltning. Og ere Øvrighederne tilfrevne, i Overeensstemmelse hermed, at søie de fornødne Foranstaltninger, ligesom og de nødvendige militære Patroller, i de Amter, der ligge nærmest de anstufne Steder, ere befalede.

Efter det kongelige Admiralitets- og Kommissariats

riats-Kollegiums derom gjorte Forestilling, og Hs. Majestæts paafulgte allernaadigste Resolution, under 12 Dec. f. A., er paa Holmene i Kjøbenhavn følgende bekjendt-gjort: For at række Haanden til bedre Udkomme for den strabsomme Haandværker, og for at lette Holmens Arbeid paa det muligste, skal, i nærværende Vinter, forholdes med Wynstringen paa følgende Maade:

A. Til hver Haandværker, som ankommer ved Bommens-, Gammelholms- eller Dokkens Bagt, inden Klokkelydningen er til Ende, uddeles et Tegn, hvorved han erholder 4 Skilling udbetalt samme Dags Formiddag.

B. Efterat have erhholdet saadant et Tegn, maa han begive sig til sit Arbeidssted, og skynde sig at overlevere Tegnet til Rodens Under-Officeer, for at blive mærket paa hans Liste, da denne, strax efter Klokkelydningen, skal være bortsendt, hvorefter Præmien bortfalder.

C. Den Haandværker, som for to Trediedele af Maanedens Arbeidsdage har vundet Tegn, og derved vilst alvorlig Attraa for at møde betimeligen, skal endvidere ved Kostens Uddeling erholde 5 Lys.

D. Naar Klokkelydningen er til Ende, lukkes Indgangs-Porten, indtil alle de da ankomne Haandværkere ere forsynede med Tegn.

E. Enhver Haandværker, som ankommer efter Klokkelydningens Ende, skal mælde sig i Bagts-Induet hos den Wynster-Skriver, som er tildeelt hans Klasse,

og derefter strax begive sig til Arbeidsstedet; hvis som forsømmer dette, faaer Absent.

F. Men den, som ankommer inden det første Qvarteer efter Klokkelydningen er forløbet, skal, i Formodning om, at han har villet møde betimeligen, godtgjøres 2 Sk. ved Maanedspengenes Udbetaling, for hver Dag han saaledes har mødt.

G. Naar første Qvarteer er til Ende, lukkes atter Porten, indtil de da Ankomne ere mærkede af Mynsterfriverne.

H. En halv Time efter Klokkelydningen er til Ende begynde de samme Forsilbe-Voder, som hidtil have haft Sted.

I. Byens og Bærvningens Sommermænd gaae til Mynster-Vodet, hvor de paa sædvanlig Maade og under sædvanlig Betingelse blive mynstrede.

K. Ondt-Beirs Flaget vil blive hidset saa betimeligt som muligt; men, da der i denne Vinter er besørget overflodigt Læ-^{re}Arbeid, skal ikkun de 60 aarige og derover, samt de for Svaghed Nedsatte være fritagne at møde saadan Dag; for de øvrige betimeligen Mødende skal den samme Belønning have Sted, som før er nævnt.

L. Det omtvivles ikke, at jo Mestere og Mestersvende ansee det for Pligt at møde ved Klokkelydningen; de Syge anmeldes herefter hos Mestersvenden, eller den ældste Qvarteermænd hos den Mester, som ingen

Me.

Mestersvend har, og Listen derpaa afgives om Morgen i Vagten.

M. Under-Officererne tilholdes paa det alvorligste, at møde saa betimeligt, at de ligeledes kunne erholde et Tegn og være paa deres Arbeidssted, indtil Klokkelydningen er til Ende. Foruden de 4 Sk., som dette Tegn skal gjælde dem, gives de ved Kostens Uddeling 1 Pund Lys; men dette skal tabes for dem, som 2de Gange i en Maaned komme for silde; 3die Gang i en Maaned skal medføre Medsættelse af Præmie-Klassen, eller Tab af Udgang dertil, og den, som 9de Gang i Vinter-Halvaaret kunde udeblive til efter Klokkelydningen, skal ikke mere bruges som Under-Officer. For den Under-Officer, som ei er tilstede, skal Mestersvenden eller Mesteren besørge Tegnene modtagne af hans Rode.

N. Under-Officeren anmærker paa en Liste hver Mand som afgiver Tegnet. En halv Time, efterat Klokkelydningen er til Ende, tæles, og da maa denne Liste være bortsendt til Hovedvagten.

O. Naar Mynsterfriverne have konfereret disse Lister med deres egen Rulle, samt med Syge-Listen, og derfra uledet Absenterne, gjøre de Rode til Arbeidsstederne, give Under-Officererne deres Lister tilbage, og indløse Tegnene i Overeensstemmelse dermed, hvorefter hver Mand, af Under-Officeren, erholder sit Tilkommende.

- P. Drengene forsoie sig uden Mynstring til Under-Officeren, de ere ansatte hos, som skal angive deres Absenter; men den Dreng, som er den første hos hver Under-Officer, erholder 2 Sk., og skal bære Listen til Bagten.
- Q. Ligesom det er et virkeligt Ran, paa ulovlig Maade at tilvende sig et Tegn, vil saadant og som Ran blive straffet.
- R. Haandværkstokken vil ikke kunne misfjende det Besgjørende i Hensigten med denne Anordning: et større Erhverv forskaffes den Flittige, og han vil blive mindre udsat for Vinterens Veirigt, end under den almindelige Mynstring. Men det hænger og af Haandværkstokken selv, at denne gode Hensigt opnaaes; thi, skulde den forfeiles ved Misbrug, ved Uorden og Tumult under Tegnenes Uddeling, og ved utidig Dvaalen inden Arbeidet begynder, da maa den almindelige Mynstring igjen indsættes, og Haandværkstokken maa ansee det som sin egen Skyld, hvad den her ved taber.

Forordninger.

Under 29 Dec. f. A. er, igjennem det kongelige General Toldkammer, udfærdiget en Forordning, hvis Indhold er: at Hs. Majestæt, formedelst den i Nabolandene sig yttrende Qvægsyge, har fundet det nødvendigt, med de Midler, som allerede ere anordnede for

for at afvende dette Onde fra Hertugdømmene, og-
 saa at forbinde et Forbud mod Indførsel af fremmed
 Hornqvæg, og at altsaa saadan Indførsel i Hertug-
 dømmene Schlesvig og Holsteen, Hertsøbet Pinne-
 berg, Staden Altona og Grevskabet Ranzau, under
 Straf af Konfiskation, indtil videre Foranstaltning skal
 være forbudt.

Ved Reskript, af 2 d. M., til Amtmanden over
 Sorø-Amt, er det bevilget: at samtlige kriminelle Fan-
 ger i bemældte Amt maae indtil videre, tilstaaes 8 fl.
 dagligt i Forflegningspenge, istedet for de ved Forordn.
 af 5 April 1793 fastsatte 6 fl. dagligt.

(Slutning af Forordningen om Tillysning og Bielse
 for Hertugdømmene ic.

§ 14. Præsten paa det ordentlige Bielsessted kan
 overlade den offentlige Bielse til Præsten i et andet Pa-
 rochi, men maa i saadant Fald ligesuldt iagttage alt, hvad
 der efter Lovene og Stedets særegne Beskaffenhed skal
 iagttages for Bielsen, og med et bestemt Beviis derom
 forsyne den anden Præst, som ellers deler Ansvarlighe-
 den med ham og udsætter sig for lige Straf. Derhen
 hører, foruden Tillysningens Rigtighed for begge Ko-
 pulanderne, det fornødne Hensyn; paa Forældrenes eller
 Formyndernes Samtykke efter Forordningen af 22 Decbr.
 1786; paa de Forlovedes mulige Elagtsskab i en forbu-
 Grad

Grad efter Forordningen af 4 Juli 1800; paa den af
 Enkemand og Enker, med Børnene af deres første Æg-
 tskab, for Øvrigheden aflæggende Rigtighed efter For-
 skrifterne for Formynderskabet; paa det, som paaligger dem
 i Henseende til Sørgeaaret; paa Forbuddet mod en Høer-
 karls Ægteskab med Høerqvinden, efter Forordningen
 af 23 August 1737; paa det, at en med en anden Per-
 son end hendes Brudgom besvangeret Kvinde ei for hendes
 Forløsning kan vies, efter Forordningen af 14 Nov.
 1772; paa den Tid, som adskildte Ægtefolk skulle biev,
 efter Reskriptet af 16 Febr. 1775 og Foranstaltningen
 af 25 Aug. 1781; paa den Militære paaliggende Pligt
 at forevise den fornødne Frisæddel eller Tilladelsesbeviis,
 efter Forord. af 11 Mai 1798; paa det, som skal iagt-
 tages ved en Romersk Katolsks Giftermaal med en anden af
 en fremmed Religion; paa det Embedsmænd og dem,
 som nyde Pension eller Bartpenge af Kongens Kasse,
 paaliggende Indskud i den almindelige Enkekasse efter For-
 ord. af 4 Aug. 1788; paa det, efter Stedets særegne
 Beskaffenhed, fornødne Vielses-Beviis fra Øvrigheden;
 paa den forrettede Kopulations Indførelse i Vielsesregi-
 steret. § 15 I de Attester, som udstedes over Iagt-
 tagelsen af disse Pligter, og som ei maae nægtes de til
 Huuskopulation paa et vilkaarligt Sted berettigede Ko-
 pulander, skal Præsten paa det ordentlige Vielsessted be-
 stemt anmærke, hvad der i fornævnte Henseender er for-
 nødent og allerede berigtiget eller endnu mangler. § 16.

Paa

Paa det ordentlige Vielsessted maae Kopulanderne, i ethvert Fald, regelmæssigen betale til Præsten, Kirken og Skolen paa Stedet, Vielsesafgifterne. Det forstaaer sig selv, at denne Forbindtlighed kun har Sted paa det i 11 §. bestemte Vielsessted, naar det kommer istedet for det i 10 §. fastsatte Vielsessted, og at altsaa paa sidstnævnte Sted ingen Vielsesafgifter kunne forlanges. Steer derimod Kopulationen, formedelsf Villadelse til Hunsvielse, paa et tredje Sted, saa er igjen det i 10 §. bestemte Vielsessted berettiget til at fordrue de sædvanlige Afgifter. § 17. I Henseende til Proklamations-Kopulations- eller andre Afgifter, forbliver iøvrigt alt ved sin, i almindelige eller særegne Foranstaltninger eller ved Sædvane, bestemte Forsatning, og skal der af denne Forordning, og i Særdeleshed af den forefrevne tre Gange gjentagne Proklamation, aldeles ingen Forhøielse eller Forflerelse af de hidtilbrugte Afgifter udbrages. § 18. Fra Tillysningen og Vielsen i Kirken ere befriede: 1) det schlesvig-holsteenske Ridderskab og Eierne af adelige Godser, efter Reskripterne af 10 Sept. 1777 og Intimationerne af 16 Sept. s. A.; 2) Professorene i Kiel og deres hos dem sig bestandigt opholdende Døtre: hvilken Frihed ogsaa tilkommer den ei privilegerede Brudgom, men for Døttrene ophører med Faderens Død; 3) Personer, hvis Vielse, formedelsf den Enes Dødsfare, steer paa Sygesengen, eller fordi Bruden er frugtsommelig og Forløsningen nær, i Huset.

set. I disse Tilfælde maa skaffes et Tilladelsesbeviis af
 Myrigheden, og af Kopulanderne for Bielsen tages en
 edelig Forsikkring af Præsten, "at de aldrig have ind-
 ladt sig i noget Egtekabsløfte eller saadan Forbindelse,"
 ogsaa Cancelligebyrene forbeholdes, og i Henseende til
 deres Afbetaling, naar de Forlovede ere i Stand dertil,
 stilles Sikkerhed, eller deres Afbetaling uopholdeligt til-
 veiebringes; 4) de Personer, som have erhholdet en un-
 der Kongens Segl udstedet Tilladelse til Huusvielse, gjen-
 nem det tyske Cancelli, under de der angivne Betingelser
 og Pligter for den viende Præst; 5) i Henseende til den
 forhen fyrstelige Andeel af Hertugdømmet Schleswig, de,
 som fra Distriktets Amtstue eller Landsting o. s. v., mod
 Betaling af den anordnede Rekognition, ere regelmæs-
 sigen forsynede med Tilladelse til at lade sig kopulere i Hu-
 set; hvilken dog, under Straf af de dobbelte Gebyrers
 Erlæggelse af den udstedende Embedsmand, ei skal med-
 deles, uden naar Bruden boer, tjener eller opholder sig
 i hans til fornævnte Deel hørende Distrikt; i hvilket
 Fald den halve Deel af Rekognitionen maa beregnes for
 Kirken paa dette Sted. Til Udfærdigelsen af en saadan
 Tilladelse, ere følgende Amtstuer og Landstinge o. s. v.,
 dog kun enhver i Henseende til det ved samme angivne
 Distrikt, udelukkende berettigede: 1) Amtstuen i Amtet
 Gottorf, i Henseende til dette Amt og Staden Schles-
 wig, med Undtagelse af Stadsmenigheden Friederichs-
 berg; 2) Amtstuen i Amtet Hütten i Henseende til sam-

me og Friederichsberg-Menighed i Staden Schlesvig; som ogsaa Staden Eckernförde; 3) Landstinget i Sundersdal for Landskabet Stapelholm; 4) Amtstuen i Husum for dette Amt; 5) Stad-Sekretariatet for Staden Husum; 6) Stad-Sekretariatet i Friederichssted, for samme Sted; 7) Landstinget i Tønning, for Østerdelen af Landskabet Eiderstedt og Staden Tønning; 8) Landstinget i Garding, for Vesterdelen af Landskabet Eiderstedt og Staden Garding; 9) Landstinget paa Pelworm, for dette Landskab og Halligen; 10) Stallerkabet paa Den Nordstrand, for denne Øe; 11) Landfogderiet paa Helgoland, for denne Øe; 12) Amtstuen i Tøndern, for Gæstherrederne i dette Amt, og Staden Tøndern; 13) Landstinget i Tøndern, for Marskherrederne i dette Amt; 14) Oppebørselsembedsmanden paa Føhr, for Østerlandet Føhr; 15) Landfogderiet paa Den Sylt, for dette Landskab; 16) Amtstuen i Apenrade for Amtet og Staden Apenrade; 17) Amtstuen i Lügumkloster for Amtet og Flekken Lügumkloster; 18) Amtstuen paa Fehmern for denne Øe. § 19. De Præster, som forsee sig mod denne Forordning, straffes, i Forhold til de derved tillige overtraadte Love, og i Mangel af anden udtrykkelig Bestemmelse, første Gang med 20 Rdlr., anden Gang med 50 Rdlr. Bøde, og tredje Gang med Suspension. § 20. Kopulanderne og deres Tilhørende have at afholde sig, under eftertrykkelig Straf, fra alle herimod stridende Anmodninger til Præsterne,

og de skulle, isald de overtræde dem, i det mindste straffes med vilkaarlige Bøder fra 5 til 50 Rdlr., om ei desuden den med himmelige og udenfor det ordentlige Parochi tilfægne Reputationer forbundne Ugjeldighed af Ægteskabet eller en anden Straf skulde være at anvende mod dem. § 21. Denne Forordning gjælder og, saavidt den er anvendelig, for fremmede Troesforvandre, som bekjende sig til den christelige Religion, og hvilke en Kirke eller offentlig Gudstjeneste er forundt. Alle over de samme Gjenstande udgangne og med forestaaende Bestemmelser uforenelige Forordninger og Foranstaltninger ophæves herved, og i Erdeleshed de i begge Hertugdømmer udstedte Forordninger af 15 Octbr. 1756, og for Holsteen Forordn. af 27 Sept. 1766, den storsysselige af 26 Mai 1767, og Deklarationerne af 8 April og 19 Mai 1769.

Blandede Efterretninger.

(Fortsættelse af Efterretningen om Egnen ved Frederiksværk.)

Seer man nu til de omkringliggende høie Bakker, saa har dette Sted aldrig kunnet være en Fæstning, der kunde forsvare sig mod Landsiden, og naar man endog antager Indretningen, som ene passende for Oldtiden, nemlig til at forsyne Herresædet med Grav og Mure, hvortil da det runde faste Taarn i Nord imod og tet ved en først Indsø? Spørgsmaalet besvares næstendeels, naar man

man gaar til den modsatte Side, Adzerbo Sand. Slyn-
ligt er det, at Havet efterhaanden har tilskyldt og tilsat
Sandet, at nuværende Arreso har været en Fjord, som
ved det tilskyldede Sand efterhaanden er bleven adskilt
fra Havet og derved en Indsø. Som Fjord lader det
sig forklare, at Dronning Margrethe her har ladet byg-
ge et Slot og en Fæstning for at hindre Særovere, hvis
Haandværk den Tid var saa hæderligt, fra at røve og
plyndre inde i Landet. Lægger man nu dertil, at ved
Fjordens Indløb har Adzerbo-Slot ligget, hvorefter nu in-
tet videre høves tilbage end Navnet, og et Led, som gaaer
ind til Flyvesandsbakkerne eller det store Arbejde, og som
kaldes Slotsporten, uden at man dog ret veed, hvor Slots-
tet har ligget, hvilket har fullet værne mod hine ubudne
Gjæster, saa bliver alting noget klarere, og man nær-
mer sig Sandsynligheden. Mangel paa Efterretninger
gjør, at man saaledes maa lede sig frem ved Gissninger.
Men det er intet Under, at man ei har Efterretninger
om saadanne mærkværdige Natur Forandringer, som fra
eller noget efter Dronning Margrethes Tid ere fore-
gaaede, eftersom de senere Tildragelser og Forandringer
ikke ere blevene bemærkede og bekjendte. Adzerbo-Slot
med Skov, og en stor Bøndeby tet derved, maa-
ske flere, siden der endnu findes Benaævnelser af Thors
og Moers Gadekjære, ere forsvundne fra Jordkloden,
uden at man derom finder nogen Efterretning. Sandet
fra Havet har overskyldt dem; men naar? og hvorle-
des? Kun dette veed man med Visshed, at en betyde-
lig Sandflugt fra Havet af paa ny har haft Sted i Be-
gyndelsen af det Aarhundrede, der nu sluttet; at de
Sandstrømme, hvilke, som en Folge deraf, have over-
svømmet og tildækket Jorden, ikke førend langt hen i den
sidste halve Deel af dette Sekulum have kunnet bli-
ve dæmpede; at Sandet tilstoppede Vandets Afløb fra
Arreso, der ved Oversvømmelser paa en lang Tid fors-
gede det Onde, som Sandflugten stiftede. Det var kun
at ønske, at man for Fremtiden maatte blive fri for en
saadan Udelæggelse. Vel er Sandet nu dæmpet og fast,
og ved forsigtig Omgang vil dette ikke kunne gjøre større
Skæ-

Skade end det har gjort; men, gaaer man hen til Strandkanten og betragter ved lavt Vand de forskjællige Sandrevler i Bandet, udi en Direktion fra Sydvest til Nordost (tre deraf kan man see tydeligen i Havet,) og tænker sig derved, at den her til Lands herskende nordvest Wind bringer disse langstrækkende Banker stedse nærmere til det for samme i Sydost liggende Land, saa kan det vel undskyldes, naar man frygter for, at samme om kort eller lang Tid lægger sig ved Strandbredden, og fri for Bandets Tryk, udtørret af Solen, igjen overfører denne Egn med dette Onde, ifald man ikke i Tide søger at forebygge det, ved at holde Sandet for bestandigt i Bandet, og sætte andet Værn imod, end det, der nu have, hvilket vel vil koste noget, men aldrig saa meget, som Værdien vil være af det, der ødelægges, naar Sandflugten har Sted, samt Arbeidet for at forhindre Udbredelsen deraf. Dette forsømt, har uidentvivel været Aarsag til det som skeet er. Til at opgrave Afløbet fra den forhen omtalte, af Naturen og ved Sandets Tilskylling, dannede Indsø, Arrøsø, hvoraf endnu en Deel er til, som kaldes gamle Na, bleve i Fortiden en Deel Soldater kommanderede, og en Deel af det, de have udrettet, kaldes endnu Soldatergrøften, ligesom en tæt derved liggende Høi, Markententer Bakken, hvoraf det kan sluttes, at der ikke have været saa Arbeidere. Men da der ved Siden og paa samme havde dynget sig store Sandbanker i en lang smal Strækning, som endnu under Navn af det lille Arbeid er indhegnet, saa dristede de sig ikke til at gaae videre, af Frygt for, at gjøre mere ondt end godt, ved at grave i den løse Sand: maaskee at den til den Tid opkomne eller værende Krig kaldte dem til Hjælp andre Steder; thi en seie Tid derefter, formodentligen Aar 1716, betjente man sig af Krigsfanger, og bestuttede at udgrave Bandet paa et andet Sted i den faste Jord, hvor Frastanden fra Jsefjorden var kortest, og ikke fuldt 3000 Alen, samt hvor, en Bakke undtagen, fandtes en god Strækning lave Grunde imod det særste og salte Vand. Ligesom forhen Bandets Kræft blev dobbelt nyttet, ved at drive tvende Meelmøller, nemlig først Øremølle, i hvis

hvis Sted nu have en Veirmølle, og Nedermølle, som gik ved den Førstes Bag- og Spildevand, og fra den Tid af aldeles er bleven nedlagt; saaledes blev og den nye udgravede Kanal brugt til et Mølleværk, en Agat Ellemølle, foran i Kanalen, paa samme Sted, hvor nu Gaarden og Buebroen findes. Egnen deromkring er siden den Tid blevet befriet fra denne gyselige Oversvømmelse af Sand; men Havet borttager, eller rettere sagt, bortslukker et lidet Stykke efter det andet fra det med Sand og Leer beblandede faste Land, og giver, naar Leeret er opløst eller skilt fra Sandet, det sidste tilbage igjen. Den gode Jord er ved Sandflugten bleven skult, som paa mange Steder ved Strandkanten kan sees, hvor Vinden har suget Sandet bort, og efterladt Jorden i sin naturlige Tilstand. Men, i hvor meget den end er blevet bedervet derved, saa er Overfladen dog ved Tidens Møie og Arbeide for en Deel igjen bleven brugbar, men for en Deel taaler den endnu ikke at pløies. Egnen, som har været folkerig, har derefter i en lang Tid været i Aftagende, men bliver nu ved Jordens tiltagende Forbedring, ved Næringsveienes Forøgelse, formodentlig det midt iblandt samme liggende betydelige Fabriksted Frederiksværk, og andre til Landmandens Velstands Forøgelse foretagne Forbedringer synligen og Dag for Dag større, saa at man deromkring, og i den Cirkumference, der henhører til Frederiksværk, allerede nu kan regne 3,300 Sjæle paa en Kvadrat-Miil, istedet for at der i Aaret 1794 kunde regnes 2,700 paa en $\square$ Miil. Skade er det, at man ikke har saadanne Efterretninger fra 1756 af, da afdøde Generalmajor v. Classen modtog Stedet, og forandrede samme fra en Ørken til en ligesaa behagelig som folkerig Egn; man vilde da sikkert kunnet opdage og erfare, at Folkemassen i hans Tid er bleven forøget langt over det dobbelte. (Fortsættelsen følger.)

Under 24 Decbr. sidstleden har Hs. Majestæt allernaadigst tilladt, at det af Statsminister Geheimeraad Grev Schimmelmänn kjøbte Gods, Gudumlund, med alle de dertil hørende Lande og Grund-Eiendomme, som gjøre

gjøre 630 Tdr. Hartkorn, maaske forenes med Grevskabet
Lindeneborg og, som Fidei-Kommis Eiendom, inddrages
under samme.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 2 Januar
er Kateketen ved Holmens Menighed i Kjøbenhavn,
B. H. Knap, konfirmeret til Sognepræst for Bræ-
tlesborg Menighed i Kjøbenhavn; Kand. Theol. J. M. Klem
ligeledes til Personel-Kapellan for Sandsvær Menighed
i Agershus Stift; Kand. Theol. U. Holm ligeledes
til Personel-Kapellan for Slemminge og Hjelde Menig-
heder i Volland; Kand. Juris B. F. R. Christle be-
fattet til Under-Kancellist i Cancelliets danske Justits-De-
partements 1ste Afdeling; Byfogden og Byfriveren i
Skjelskør, J. C. Payngk, efter Ansøgning, i Naade
entlediget med Pension, og Herredsfogden og Herreds-
friveren i Glættedberg Herred, E. M. Borring, be-
fattet tillige til Byfoged og Byfriver i Skjelskør.

Under Rentekammeret: Den 31 Decbr. er
Fogden for Totens Fogderi under Christiansands Amt,
Assessor C. L. Spærck, forundt det ledige Hedemarkens
Foged-Embed, og forrige Inspektør i Grønland, B. J.
Schultz i dennes Sted udnævnt til Foged for Totens
Fogderi; den første Kopist i det hvenske Rentefriver-
Kontoir, M. B. Wulff, ansat som Fuldmægtig i be-
mældte Kontoir, og Gram. Juris H. Lunddahl som Ko-
pist sammesteds.

Under General-Toldkammeret: Den 24 De-
cember er hidtil værende Kontrollør udi Niebüll i Am-
tet Tøndern, M. Bahsen, entlediget med Pension, og
W. J. Bahsen befattet til Told-Kontrollør i Niebüll;
Kontrollør R. Jøben i Norburg affædiget med Pen-
sion, og Kommandeer-Sergeant J. Poulsen befattet i
hans Sted til Told-Kontrollør i Norburg.

Under Admiralitetet: Den 19 December er
Mester E. H. Thorsen overdraget Inspektionen over
det Bodenhoff forhen tilhørende Værk, under Holmens
Over-Equipagemester, samt Mestereskabet over Pølebu-
kerne og Havs-Tommerarbeidet paa bemældte Værk.